Motion
1979/80: 520

av Olof Palme m. fl.

om utbildningen inom högskolan

1. Inledning

Grundläggande för högskolans dimensionering är att den skall anpassas till såväl de studerandes efterfrågan som arbetsmarknadens behov. Denna princip har bl. a. kommit till uttryck i högskolelagen och var ett av huvudmotiven för riksdagens beslut under 1978/79 års riksmöte att åter införa en totaldimensionerad högskola. Trots att det på flera områden finns både ett stort behov av arbetskraft och ett betydande intresse för högskoleutbildning föreslås i budgetpropositionen inte några större förändringar i dimensioneringen av högskolan. I stället hänvisas till det statsfinansiella läget. Återhållsamhet med statsutgifterna måste självklart prägla också planeringen av högskoleutbildningen, men det finns starka skäl att i fråga om grundläggande högskoleutbildning, forskarutbildning och forskning anlägga ett vidare perspektiv.

Stora förväntningar ställs på högskolan att genom utbildning och forskning skapa bästa möjliga beslutsunderlag i olika frågor. Samtidigt skall utbildning och forskning på längre sikt ge underlag för en förnyelse av produktionsförhållandena och förhoppningsvis också skapa nya produkter som är konkurrenskraftiga på världsmarknaden. De produkter och produktionsförhållanden som det är fråga om ställer stora krav på resurser för såväl grundutbildningen som forskarutbildningen och forskningen.

Mot denna bakgrund är det enligt vår mening inte möjligt att anlägga ett kortsiktigt budgetperspektiv på högskola och forskning. För det fortsatta framåtskridandet är det nödvändigt att högskolans anslagsfrågor behandlas i ett längre perspektiv. Vi kan därför inte instämma i föredragandens principiella uttalande att reformer inom den grundläggande högskoleutbildningen får genomföras genom omprövningar av befintlig verksamhet. Detta innebär enligt vår mening ett betydande avsteg från den politik som utbildningsministern bedrev till helt nyligen, dvs. att det inom högskolan skulle finnas ett område med fritt tillträde.

Om riksdagen skulle bifalla detta förslag innebär det att högskolans framtida dimensionering nu i huvudsak läggs fast, trots att efterfrågan på högskoleutbildning inom några år ytterligare kommer att öka som en följd av att de nuvarande stora ungdomskullarna i gymnasieskolan

då kommit upp i den ålder då högskolestudier är aktuella. Enligt vår mening är det nödvändigt att högskolemyndigheterna planerar för denna "puckel", dvs. för en utbyggnad av högskolan. I annat fall kommer uttalandet i högskolelagen om sökandeintresse och arbetsmarknadsbehov endast att bli en tom fras. Ett förväntat ökat behov av grundläggande högskoleutbildning måste också beaktas då olika besparingsalternativ i dagsläget övervägs. Det hittills sagda innebär samtidigt att det inom för samhället viktiga områden ges möjlighet att tillgodose ett ökat arbetskraftsbehov, t. ex. inom vårdsektorn och skolan. Utbyggnaden av högskolan för att tillgodose studerandeintresset hos ett ökat antal ungdomar i högskoleålder bör finansieras genom att överföra resurser från gymnasieskolan i takt med att ungdomskullarna där minskar.

Vi vill understryka att vår uppfattning om den högre utbildningens och forskningens betydelse för samhällsutvecklingen samtidigt innebär krav på omprövningar av organisationen med hänsyn till de erfarenheter som görs.

Vi vill i detta sammanhang peka på osäkerheten i alla typer av arbetskraftsprognoser. Mycket tyder på att bl. a. minskad yrkesbenägenhet och ökad ortsbundenhet generellt leder till en underskattning av utbildningsbehoven t. o. m. på områden där organisationen är relativt stabil. Detta gör att det är nödvändigt att ha en viss överkapacitet i förhållande till det prognostiserade behovet.

Vi föreslår att riksdagen med avslag på regeringens förslag beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om planeringen av den grundläggande högskoleutbildningen under 1980-talet.

I en särskild motion föreslår vi en rad olika åtgärder i syfte att förstärka forskarutbildningen och forskningen. I det följande behandlas därför endast frågor rörande dimensioneringen av den grundläggande högskoleutbildningen.

2. Utbildning för tekniska yrken

I anslagsframställningen för budgetåret 1980/81 föreslog universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) att en ny allmän utbildningslinje avseende utbildning för textil- och konfektionsindustri skulle inrättas vid högskolan i Borås. Under hösten 1979 har dessutom en expertgrupp, vari ingår representanter för såväl myndigheter, bransch som fackförbund, föreslagit att en sådan yrkesteknisk högskolelinje startas i Borås. Utbildningen skulle enligt planerna starta hösten 1980 och ge en för de anställda inom tekoindustrin kvalificerad yrkesteknisk högskoleutbildning. En sådan anses vara av stor betydelse för tekoindustrins framtida möjligheter till utveckling. Regeringen avvisar dock förslaget med hän-

visning till det ansträngda statsfinansiella läget. Inte heller på denna punkt är regeringen beredd att föra fram förslag som innebär att satsningar kommer till stånd för en framtida gynnsam utveckling av en för vårt land nödvändig industrigren.

Det är enligt vår mening angeläget att snabbt tillföra tekoindustrin yrkesutbildad arbetskraft också på den nivå som en yrkesteknisk högskoleutbildning ger. Inte minst är detta viktigt för att stärka tekoindustrins konkurrenskraft. Vi föreslår därför att riksdagen till anslaget Utbildning för tekniska yrken (D 5. utbildningsdepartementet) beslutar anvisa 532 000 kr. utöver regeringens förslag.

3. Utbildning för vårdyrken

3.1 Kommunal högskoleutbildning

Vårdområdet kännetecknas av stora personalproblem. Detta har flera orsaker, bl. a. en låg yrkesbenägenhet hos vissa yrkeskategorier. Andra problem sammanhänger med att antalet utbildade inte har varit tillräckligt stort för att tillgodose personalbehovet. I budgetpropositionen redovisar föredraganden antalet faktiskt utnyttjade nybörjarplatser i förhållande till de av riksdagen fastställda planeringsramarna för kommunal högskoleutbildning. Enligt denna redovisning utnyttjades endast ca 80 % av kapaciteten budgetåret 1978/79. Stora skillnader mellan olika högskoleregioner och utbildningslinjer kan noteras.

Med hänsyn till det bristande utnyttjandet av fastställda planeringsramar bifaller regeringen inte UHÄ:s förslag om ökningar av vissa utbildningar inom vårdsektorn. Vi anser också att planeringsramarna bör vara oförändrade budgetåret 1980/81. Det är emellertid enligt vår mening nödvändigt att åtgärder vidtas för att uppnå ett högre kapacitetsutnyttjande. Föredraganden anför att detta bör ankomma på de kommunala huvudmännen och i viss mån också på regionstyrelserna. Regeringens eget ansvar för att se till att av riksdagen fastställda ramar verkligen utnyttjas förbigås av föredraganden utan kommentarer. Det ankommer i första hand på regeringen att ingripa när det står klart att ett riksdagsbeslut inte kan uppfyllas. Förutom personalbehovet inom vårdområdet vill vi också peka på det stora studerandeintresse som finns för flera av de utbildningar där kapacitetsutnyttjandet är lågt.

Mot denna bakgrund föreslår vi att riksdagen beslutar uppdra åt regeringen att utan dröjsmål uppta förhandlingar med Landstingsförbundet om hur ett bättre kapacitetsutnyttjande skall uppnås i den kommunala högskoleutbildningen. Regeringen bör också uppdra åt myndigheter att tillsammans med Landstingsförbundet utreda och föreslå sådana förbättringar i regelsystemet och andra faktorer som hämmar ett fullständigt kapacitetsutnyttjande.

3.2 Läkarlinjen

Föredraganden går i budgetpropositionen inte in på frågan om dimensioneringen av t. ex. läkarlinjen, trots att det f. n. finns en stor brist på sådan personal särskilt i glesbygder. För att motverka den senare har nyligen vissa åtgärder beslutats. Inom öppenvården, långvården och den psykiatriska vården är läkarbristen akut. Vi vill också peka på att behovet av läkare inom företagshälsovården kommer att öka.

Landstingsförbundets rekommendation till landstingen om solidarisk läkarförsörjning kommer delvis och först på sikt att lösa rekryteringsproblemen i glesbygden.

Vi föreslår att riksdagen beslutar uppdra åt regeringen att redovisa det långsiktiga behovet av läkare samt lägga fram en plan för hur detta skall tillgodoses kvalitativt och kvantitativt.

4. Utbildning för undervisningsyrken

Tillsammans med vårdområdet tillhör förskola och skola de områden som har störst behov av personal. Trots detta föreslås endast några smärre förändringar i dimensioneringen av lärarutbildningen. Vi föreslår i det följande en ökning med över 400 antagningsplatser inom sektorn för utbildning för undervisningsyrken.

4.1 Förskollärarlinjen

I vår motion om åtgärder för barn har vi föreslagit att förskollärarlinjen utökas med 96 platser budgetåret 1980/81. Samma förslag har UHÄ framfört i sin anslagsframställning. Beträffande motiven för ökningen hänvisas till nämnda motion. Fördelningen på utbildningsorter bör ankomma på regeringen. Vi vill dock peka på behovet att kompensera bortfallet av platser i Stockholm, där 84 flyttas till Gotland, samtidigt som det borde finnas goda förutsättningar för att anordna ytterligare 12 platser vid högskolan i Halmstad, vilket UHÄ föreslagit.

Det ökade medelsbehovet uppgår till 1 296 000 kr. Hemställan görs i denna motion.

4.2 Hemspråkslärarlinjen

Behovet av hemspråklärare har tidigare kraftigt underskattats. Utbildningsbehovet är enligt skolöverstyrelsens bedömning fem gånger så stort som nuvarande antal utbildningsplatser. Enligt vår uppfattning finns det starka skäl att öka hemspråkslärarutbildningen så att allt fler invandrarbarn kan tillförsäkras undervisning i och på sitt modersmål. UHÄ har föreslagit en ökning med 48 platser för budgetåret 1980/81. Föredraganden föreslår en ökning med endast 24 platser.

Vi föreslår att hemspråkslärarlinjen ökas med 24 platser utöver regeringens förslag. Utbildningen bör i enlighet med UHÄ:s förslag för-

läggas till Stockholm. Det ökade medelsbehovet uppgår till 648 000 kr.

För lågstadielärarlinjen föreslår vi också att den särskilda lågstadielärarutbildningen med finska som modersmål i enlighet med UHÄ:s förslag anordnas vid högskolan i Gävle/Sandviken budgetåret 1980/81.

4.3 Industri- och hantverkslärarlinjen

Även behovet av lärare inom industri och hantverk har kraftigt underskattats. Prognoserna pekar på behovet av en fördubblad utbildningskapacitet, om balans skall uppnås om fem år. Antalet årsstudieplatser uppgår innevarande år till drygt 300, och sökandeintresset är betydande.

UHÄ har föreslagit en ökning med 150 platser. Föredraganden föreslår att linjen ökas med 74 platser budgetåret 1980/81. Detta är enligt vår mening klart otillräckligt och innebär att utbildningsbehovet för yrkesutbildningen eftersätts. För kvaliteten i yrkesutbildningen är det lika viktigt som inom andra sektorer av utbildningsväsendet att det finns utbildade lärare att tillgå.

Vi föreslår mot denna bakgrund en ökning med 48 platser utöver regeringens förslag för budgetåret 1980/81, vilka bör fördelas jämnt mellan höst- resp. vårintagning. Regeringen bör fördela det ökade platsantalet på orter. Därvid bör särskilt prövas möjligheten att förlägga ett visst antal platser till högskolan i Sundsvall/Härnösand. Det ökade medelsbehovet uppgår till 648 000 kr. i utbildningskostnader och 1 565 000 kr. i utbildningsbidrag till studerande.

4.4 Lågstadielärarlinjen

Föredraganden är inte beredd att tillstyrka UHÄ:s förslag om en ökning av den särskilda lågstadielärarutbildningen för sökande med finska som modersmål, trots att behovet av denna lärarkategori bedöms som stort. Vi anser det nödvändigt att vidta åtgärder så att invandrarbarnens modersmålsundervisning inte eftersätts, varför vi föreslår att den särskilda utbildningen av lågstadielärare som UHÄ föreslagit kommer till stånd budgetåret 1980/81. Det innebär en ökning med 24 platser på lågstadielärarlinjen. Enligt myndigheternas planering skulle en sådan ökning bäst ske genom en lokalisering till högskolan i Gävle/Sandviken. Vi biträder detta förslag. Det ökade medelsbehovet för utökningen av lågstadielärarutbildningen uppgår till 506 000 kr.

4.5 Studie- och yrkesorienteringslinjen

Regeringen föreslår inte några förändringar av syo-linjens dimensionering i avvaktan på ett ställningstagande till skolöverstyrelsens förslag till förändrad syo-organisation. Samtidigt konstaterar föredraganden att behovet av syo-konsulenter ännu några år är stort. Vi utgår från att en

kommande syo-proposition inte kommer att innebära begränsningar av den nuvarande syo-verksamheten. Vi anser därför att behovet av syokonsulenter bör tillgodoses utan onödigt dröjsmål. Tillgången på syokonsulenter är enligt vår mening av avgörande betydelse för bl. a. den uppföljande verksamheten av ungdomar i 16—19-årsåldern.

Mot denna bakgrund föreslår vi att 60-poängsutbildningen av syokonsulenter ökas med 40 platser budgetåret 1980/81. Detta bör ske genom att antalet studerande på nuvarande tre utbildningsorter ökas. Det ökade medelsbehovet uppgår till 154 000 kr. Regeringen bör fördela det ökade antalet platser på utbildningsorter.

4.6 Vårdlärarlinjen

Med hänsyn till den pågående utbyggnaden av vårdutbildningen har UHÄ föreslagit en ökning med 48 platser på vårdlärarlinjen. I budgetpropositionen begränsas ökningen till 24 platser samtidigt som platser överförs mellan olika orter. Mot bakgrund bl. a. av utbildningsutskottets nyligen gjorda erinringar om kravet på en fullgod planering av vårdlärarlinjens dimensionering och lokalisering (UbU 1979/80: 7 s. 20—21) anser vi att antalet platser på vårdlärarlinjen bör ökas med 24 utöver regeringens förslag, vilket medför ett ökat medelsbehov av 276 000 kr. i utbildningskostnader och 521 000 kr. i utbildningsarvoden. Vi förutsätter att den ökade intagningen sker till vårterminen 1981. Ökningen med 24 platser bör lokaliseras till Linköping, vilket innebär att den föreslagna överföringen från Stockholm till Linköping av 24 platser inte behöver komma till stånd.

4.7 Ämneslärarlinjen

Den nuvarande antagningskapaciteten till den avslutande praktisk-pedagogiska utbildningen av ämneslärare understiger klart behovet. Enligt vad föredraganden anför skulle utbildningskapaciteten behöva fördubblas för att balans mellan tillgång och efterfrågan skulle uppnås inom fem år. Även i ett längre tidsperspektiv överstiger behovet nuvarande utbildningskapacitet.

Med hänsyn till bristen på ämneslärare föreslår regeringen vissa begränsade förändringar i antalet platser inom den ettåriga praktisk-pedagogiska utbildningen av ämneslärare och viss särskild utbildning. Vi anser att dessa insatser är otillräckliga för att komma till rätta med bristen på behöriga lärare.

I det följande föreslår vi därför tre olika insatser för att öka utbildningskapaciteten i syfte att få fram utbildade ämneslärare inom de närmaste åren, då behovet bedöms vara störst.

Föredraganden föreslår att den *avslutande praktisk-pedagogiska utbildningen* ökas med 50 platser budgetåret 1980/81. UHÄ har föreslagit 150. I budgetpropositionen anges att det antal platser som hittills av-

satts för studerande som har läst enligt äldre studieordning fr. o. m. budgetåret 1980/81 kommer att bli mindre genom att de första av de studerande som gått på någon av de nya 160-poängslinjerna då når sitt avslutande lärlingsutbildningsår om 40 poäng. Sannolikt kommer huvuddelen av dessa studerande att vilja börja sin utbildning på hösten, vilket får till konsekvens att antalet årsstudieplatser som kan utnyttjas av studerande som läst enligt äldre studieordning minskar ytterligare. Samtidigt är dock intresset för 40-poängsutbildningen oförändrat stort bland de studerande som tillhör den senare kategorin.

UHÄ har i särskild skrivelse också föreslagit vissa särskilda lärarutbildningsåtgärder i syfte att begränsa lärarbristen, bl. a. en praktisk-pedagogisk utbildning om 20 poäng för sökande som dels har en fullständig ämnesteoretisk utbildning, dels har tjänstgjort minst sju terminer som lärare på minst halvtid. Regeringen har hösten 1979 beslutat att den föreslagna 20-poängsutbildningen får anordnas redan under innevarande år genom att platser i 40-poängsutbildningen byts till 20-poängsutbildning. Motsvarande åtgärd skall enligt föredraganden även komma till stånd budgetåret 1980/81. Genom att platser som avsatts för 40-poängsutbildningen utnyttjas för 20-poängsutbildning kan det bli ännu svårare att komma in på 40-poängsutbildningen. Det finns mot denna bakgrund betydande risk för att konkurrensen till det avslutande lärarutbildningsåret kommer att öka kraftigt nästa budgetår. Samtidigt är ämneslärarutbildningen för lågt dimensionerad för att motsvara det faktiska behovet.

Vi anser därför att regeringen bör bemyndigas att öka utbildningskapaciteten till avslutande praktisk-pedagogisk utbildning, om det vid antagningen inför hösten 1980 eller våren 1981 skulle visa sig att ett större antal studerande än normalt vill gå till det avslutande praktisk-pedagogiska året. Ev. ytterligare medel får då behandlas i samband med tilläggsbudget.

I UHÄ:s förslag om särskilda lärlingsutbildningsåtgärder ingår också ett förslag om *en annorlunda upplagd 20-poängsutbildning* för studerande med fullständig ämnesteoretisk utbildning, vilka dels ha tjänstgjort minst sju terminer som lärare på minst halvtid, dels f. n. innehar halvtidstjänst. Utbildningen skall anordnas i varje högskoleregion och vänder sig i första hand till lärare som är bundna till orter på stort avstånd från de nuvarande utbildningsorterna. Den skall ske i form av sommar- och terminskurser med praktikhandledning i egen tjänst. Antagningen skall ske lokalt och avse 90 platser.

Förslaget tillstyrks av föredraganden. Enligt vår uppfattning bör emellertid antalet platser fördubblas i förhållande till regeringens förslag för att redan budgetåret 1980/81 möjliggöra för fler tjänstgörande lärare att på detta sätt skaffa sig behörighet som lärare. Vi föreslår sålunda att riksdagen beslutar anvisa ytterligare 2,9 milj. kr. för detta än-

damål, vilket innebär att ytterligare 90 studerande kan tas in i denna särskilda ämneslärarutbildning.

På motsvarande sätt som föreslås för byte av platser i 40-poängsutbildningen mot den tidigare nämnda 20-poängsutbildningen bör UHÄ få möjlighet att byta platser i den särskilda ämneslärarutbildningen om 20 poäng mot 40-poängsutbildning. En sådan flexibilitet i organisationen bör med hänsyn till svårigheterna att alltid i detalj förutse sökandeintresset eftersträvas.

Ett ytterligare förslag från UHÄ avser s. k. *riktad lärarutbildning*. För en grupp avser utbildningen lärare som är ämnesteoretiskt behöriga eller saknar högst 40 poäng ämnesteori (modell A). Utbildningen sker då på deltid, under det att lärarna uppehåller tjänst. Övriga lärare som saknar föreskriven utbildning skall först bedriva ämnesteoretiska studier i sådan omfattning att de uppfyller nyssnämnda krav innan de kan genomgå praktisk lärarutbildning (modell B). Minst två års lärartjänstgöring på minst halvtid krävs i båda fallen.

Föredraganden föreslår att förslaget med s. k. riktad lärarutbildning kommer till stånd budgetåret 1980/81. Emellertid begränsas förslaget till 48 platser för vardera modellen. UHÄ föreslog 84 platser i vardera utbildningsmodellen.

Vi anser att UHÄ:s förslag är väl avvägt och att det bör genomföras. Det innebär att en kurs av varje modell kan komma till stånd i samtliga högskoleregioner utom i Stockholm där två kurser av varje modell kan anordnas. Med hänsyn till det stora antalet lärare utan föreskriven utbildning som finns i denna region bör strävan vara att särskilt i Stockholm anordna en tillräckligt omfattande utbildning.

Det ökade medelsbehovet för vårt förslag om utökning av den riktade ämneslärarutbildningen uppgår till 954 000 kr.

4.8 Reaktiveringsåtgärder

En av anledningarna till nuvarande lärarbrist är en minskad benägenhet att stanna i yrket. Detta sammanhänger med flera olika faktorer, bl. a. det faktum att lärarkåren inom flera kategorier generellt sett är ung. Ledighet för havandeskap och vård av minderåriga barn får därigenom omedelbar verkan för skolväsendets försörjning med utbildade lärare. Samtidigt kan det finnas lärare som drar sig för att efter en tids hemarbete återgå till lärartjänst. Ansträngningar bör göras för att underlätta för utbildade lärare att komma tillbaka till skolan för att undervisa på deltid eller heltid. I vår motion om barn har vi föreslagit att riksdagen beslutar uppdra åt regeringen att i samarbete med de fackliga organisationerna undersöka förutsättningarna för att anordna reaktiveringskurser för förskollärare. Regeringen har i budgetpropositionen under anslaget Fortbildning m. m. föreslagit att 1,4 milj. kr. avsätts för reaktiveringsåtgärder, bl. a. i form av kurser, för lärare inom skolvä-

sendet. Ytterligare sådan verksamhet bör komma till stånd. Medel härför kan disponeras ur den ram för arbetsmarknadspolitiska insatser som anvisas till arbetsmarknadsstyrelsen.

5. Lokala och individuella linjer och enstaka kurser

Som kompensation för den urholkning av utbildningens kvalitet som föranletts av det tidigare s. k. fria området föreslår regeringen att rubricerade anslag tillförs 18 milj. kr. fördelade på tre budgetår. Detta motsvarar enligt föredraganden 2 570 årsstudieplatser. Vi hälsar med tillfredsställelse att den kvalitetsförsämring som högskoleutbildningen drabbades av genom det s. k. fria området nu föreslås börja bli återhämtad enligt riksdagens beslut från hösten 1978 och våren 1979.

Regeringen föreslår att den fortsatta höjningen av resursstandarden inom det tidigare fria området skall ske enligt riktlinjer som anges i budgetpropositionen. I UHÄ:s anslagsframställning föreslogs en ökning av anslaget med 7 milj. kr. per år under budgetåren 1980/81, 1981/82 och 1982/83, varvid förutsattes att förstärkningen till en betydande del skulle komma de av riksdagen år 1975 prioriterade utbyggnadsorterna till del. I budgetpropositionen har den tidigare angivna ökningen av anslaget däremot fördelats mellan de fyra stora universiteten för de tre kommande budgetåren. Vi anser att detta avviker från riksdagens tidigare beslut om att en fortsatt utbyggnad av högskolan främst skall avse de nya högskoleorterna. Ett av de viktigaste motiven för beslutet att avskaffa det fria området var att studerandetillströmningen hotade satsningen på utbyggnadsorterna.

För budgetåret 1980/81 anser vi att regeringens förslag till anslagsökning kan accepteras med hänsyn till behovet att återställa kvaliteten i utbildningen. Det slutliga avgörandet om hur anslagsökningen bör fördelas bör liksom hittills avgöras av regionstyrelserna. För de därpå följande budgetåren är det enligt vår mening emellertid nödvändigt att närmare studera bl. a. kvalitetsfrågan vid de fyra stora universiteten samt kartlägga antalet studerande enligt äldre studieordning. Behovet av den högre utbildningens utbyggnad på övriga orter bör samtidigt övervägas närmare, bl. a. mot bakgrund av riksdagens beslut om regionalpolitiken (AU 1978/79: 23).

Enligt vår mening får det faktum att den fria sektorn främst lockade studerande till de äldre universitetsorterna inte leda till en låsning av resurstillskottet endast till dessa under de kommande tre budgetåren. Vi anser att detta inte står i överensstämmelse med tidigare fattade beslut.

Vi föreslår att riksdagen i denna del endast beslutar godkänna fördelningen av resurstillskottet för budgetåret 1980/81 enligt regeringens förslag. För budgetåren 1981/82 och 1982/83 bör regeringen återkom-

ma med förslag till riksdagen, varvid även utbyggnadsorternas behov av medel bör tillgodoses.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställs

1. att riksdagen beslutar ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om planeringen av den grundläggande högskoleutbildningen under 1980-talet,
2. att riksdagen beslutar inrätta en allmän utbildningslinje benämnd textil- och konfektionsindustrilinjen och omfattande 60 poäng vid högskolan i Borås,
3. att riksdagen beslutar att till *Utbildning för tekniska yrken* (D 5. utbildningsdepartementet) för budgetåret 1980/81 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 532 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 460 784 000 kr.,
4. att riksdagen beslutar anhålla att regeringen vidtar åtgärder i syfte att öka kapacitetsutnyttjandet i kommunal högskoleutbildning i enlighet med vad som anförts i motionen,
5. att riksdagen beslutar anhålla att regeringen återkommer till riksdagen med en redovisning av det långsiktiga behovet av läkare samt en plan för hur detta behov skall tillgodoses,
6. att riksdagen beslutar fastställa planeringsramar för sektorn för utbildning för undervisningsyrken i enlighet med vad som anförts i motionen,
7. att riksdagen beslutar att till *Utbildning för undervisningsyrken* (D 8. utbildningsdepartementet) för budgetåret 1980/81 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 7 382 000 kr. (1 296 000 + 648 000 + 648 000 + 506 000 + 154 000 + 276 000 + 2 900 000 + 954 000 kr.) förhöjt förslagsanslag av 549 484 000 kr.,
8. att riksdagen beslutar att till *Ersättning till vissa lärarkandidater* (D 30. utbildningsdepartementet) för budgetåret 1980/81 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 2 086 000 kr. (1 565 000 + 521 000 kr.) förhöjt förslagsanslag av 57 135 000 kr.
9. att riksdagen beslutar bemyndiga regeringen att öka planeringsramen för ämneslärarlinjen i enlighet med vad som anförts i motionen,
10. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om reaktiveringsåtgärder för olika lärargrupper,
11. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om resurstillskott budgetåren

1981/82 och 1982/83 till anslaget *Lokala och individuella linjer och enstaka kurser* (D 10. utbildningsdepartementet).

Stockholm den 21 januari 1980

OLOF PALME (s)

INGVAR CARLSSON (s)
BENGT GUSTAVSSON (s)
HANS GUSTAFSSON (s)
LILLY HANSSON (s)
LENA HJELM-WALLÉN (s)
PAUL JANSSON (s)
GÖRAN KARLSSON (s)
VALTER KRISTENSON (s)
OLLE WESTBERG (s)
i Hofors

LISA MATTSON (s)
THAGE PETERSON (s)
ANNA-GRETA SKANTZ (s)
INGVAR SVANBERG (s)
LARS ULANDER (s)
ESSEN LINDAHL (s)
CURT BOSTRÖM (s)
MAJ-LIS LANDBERG (s)

NORSTEDTS TRYCKERI STOCKHOLM 1980